

WADOWICE
RODZINNE MIASTO OJCA ŚWIĘTEGO JANA PAWŁA II
Z WIELKĄ RADOŚCIĄ WITAJĄ I GORĄCO POZDRAWIAJĄ
SWOJEGO WIELKIEGO RODAKA
PIELGRZYMUJĄCEGO PO RAZ KOLEJNY DO OJCZYZNY.

Poniższym KALENDARIUM przypominamy ważniejsze daty, fakty i okoliczności, które spowodowały, że Wadowice są dziś tak sławne i dumne jako miejsce urodzenia pierwszego Papieża-Polaka, mogą szczycić się tym, że tu rósł, kształcił się i wychowywał Wielki Syn naszej Ojczyzny, Papież, którego pontyfikat jest tak ważny i znaczący dla Kościoła, Polski i świata u progu trzeciego tysiąclecia chrześcijaństwa.

Zbiory Historyczne im. Marcina Wadowity
WADOWICE 1997

Zawsze mocno związany z miastem mojego dzieciństwa i wczesnej młodości, z miastem, które mi dużo, bardzo dużo dało. Mam wrażenie, że więcej niż by dać mógł Kraków. Oddech miasta i oddech ziemi, prostolinijność w sposobie myślenia i niewątpliwy fundament kultury.

Karol Wojtyła w liście do Kotlarczyków, r. 1940

KAROL WOJTYŁA – JAN PAWEŁ II W WADOWICACH
KALENDARIUM

1908-1909: Karol Wojtyła, senior, ojciec Jana Pawła II, podoficer 56. pułku piechoty pełni służbę w Wadowicach. *Mieszkaliśmy w Wadowicach przy ul. Cichej 6, dom Liski. Mieszkał również w naszej kamienicy c. k. nadporucznik (Oberleutnant) Schattauer. Był oficerem administracyjnym c. k. 56. pułku piechoty. Jego pomocnikiem był Karol Wojtyła senior i prowadził kantinę vis a vis koszar 56 p. (Stanisław Okrza Strzelecki z Kostrzyna, syn Antoniego Strzeleckiego, profesora gimnazjum w latach 1907-1908).*

Karol Wojtyła, senior, oficer 56. p. p.

1913/14: *Edmund Wojtyła, syn Karola, podoficera rachunkowości, zamieszkałego przy ul. Lwowskiej Nr 257* uczęszcza do klasy II 4-klasowej Szkoły Powszechnej im. Stanisława Jachowicza przy ul. Młyńskiej (Katalog szkoły im. S. Jachowicza). Ul. Młyńska to obecna ul. Legionów, wysoki numer domu przy ul. Lwowskiej pochodzi z czasów, kiedy obowiązywała w mieście ogólna numeracja, nie uwzględniająca nazw ulic.

1914: W dniu 10 XI 1914 r. Edmund Wojtyła, uczeń klasy III szkoły im. S. Jachowicza, *przesiedlił się z rodzicami do Mähr. Weisskirchen* (tamże). Wyjazd

ten był spowodowany wojenną ewakuacją garnizonu 56. p. p. na Morawy. W Wadowicach zakwaterowano wtedy 20. pułk ze Stanisławowa, zwany *ruskim*.

1918/19: Edmund Wojtyła, brat Karola, rozpoczął naukę w klasie III gimnazjum w Wadowicach. Wojtyłowie mieszkali wtedy w domu przy Rynku Nr 2 (dziś ul. Kościelna 7).

18 V 1920: W domu w Rynku Nr 2 **urodził się Karol Józef Wojtyła**. Jego rodzice: Karol Wojtyła, urzędnik wojskowy (*offic. milit.*), syn Macieja i Anny Przeczka oraz Emilia z Kaczorowskich, córka Feliksa i Marii Scholc (*Liber Natorum ab anno 1917-1927, IVc, s. 549, Lp. 71, Archiwum Parafii Ofiarowania NMP*). W metryce zapisano również: *Obstr. Jadwiga Pawłęga (obstetrix - akuszerka)*.

20 VI 1920: W kościele pod wezwaniem Ofiarowania NMP w Wadowicach **został ochrzczony Karol Józef Wojtyła**. Sakramentu udzielił ks. Franciszek Żak, wikariusz i kapelan w Wadowicach w latach 1917-1920, później proboszcz w Kozach (zmarł w r. 1979). Rodzice chrzestni: *Józef Kuczmierczyk, kupiec, Maria Wiatrowska (właściwie: Wiadrowska), żona Leona (Liber Natorum..., j.w.)*.

25 IX 1923: W domu w Rynku Nr 2, w mieszkaniu Karola i Emilii Wojtyłów, zmarł śmiercią nagłą (zwapnienie aorty sercowej) w wieku 72 lat Maciej Wojtyła, wdowiec po Marii Zalewskiej, dziadek *po mieczu* Jana Pawła II. Pochodził z Czańca, a był mieszkańcem Białej. Pogrzeb odbył się 27 IX 1923 r., odprawił go ks. Wit Brzycki, w latach 1923-1924 wikariusz w Wadowicach (*Mortuorum III, s. 182, Lp. 108, Arch. Par. Ofiar. NMP w Wadowicach*). Ciało Macieja Wojtyły zostało później pochowane w grobowcu rodzinnym w Lipniku.

1924: W gimnazjum w Wadowicach złożył egzamin dojrzałości Edmund Wojtyła, brat Karola.

1925/26: Katecheta Gimnazjum im. Marcina Wadowity ks. dr Kazimierz Prażnowski założył w szkole **Sodalicję Mariańską**. *Sodalicja Marjańska, założona przez ks. Prażnowskiego odbywa co niedziele zebrania. [...] Ostatnio opiekę nad nią objął ks. Lichoniewicz* („Lutnia Szkolna”, Nr 2, s. 28: *Przegląd wiadomości od lutego do czerwca 1926*). Ks. dr K. Prażnowski, ur. w r. 1890, przyszedł do Wadowic z III Gimnazjum im. J. Sobieskiego w Krakowie. Uczył tam również w prywatnym gimnazjum męskim im. Jaworskiego.

Celem Sodalicji Mariańskiej było m. in. *pogłębianie uczuć religijnych, wprowadzenie w życie zasad Chrystusowych, kształcenie na nich swego charakteru, działalność humanitarna* („Sprawozdanie dyrekcji gimnazjum 1929/30”, s. 146).

20 VI 1926: Metropolita krakowski Książe Adam Stefan Sapieha aktem Nr 5763/26 **erygował Sodalicję Mariańską** przy Gimnazjum im. Marcina Wadowity, nadając jej tytuł Matki Bożej Królowej Polski i św. Stanisława Kostki. Ze szczególnego uprawnienia metropolity akt podpisał ks. Jan Krupiński, wikariusz generalny (abs. wadowickiego gimnazjum z r. 1874).

Moderatorami Soalicji byli: 20 V 1926 - 1 XII 1932 ks. Henryk Lichoniewicz, od 1 XII 1932 - ks. dr Edward Zacher („Złota Księga Sodalicji Mariańskiej Uczniów Państwowego Gimnazjum im. Marcina Wadowity”, Arch. Par. Ofiar. NMP, Dz. VII, t. V).

VI 1926: Sześcioletni Karol Wojtyła został zapisany do klasy I Publicznej Szkoły Powszechnej 7-klasowej Męskiej im. Marcina Wadowity, mieszczącej się w Magistracie tuż koło kościoła. Jej dyrektorem był Kazimierz Romański (1867-1929).

✓ **15 IX 1926:** Rozpoczął naukę w klasie I szkoły powszechnej. Inauguracja r. szk. 1926/27 została opóźniona o dwa tygodnie z powodu epidemii szkarlatyny. Klasa I liczyła na początku roku 68 chłopców, na końcu 71. Jej nauczycielem i gospodarzem był Józef Koman, katechetą - **ks. Franciszek Barańczyk**.

VI 1927: Ukończył klasę I z 9 ocenami bardzo dobrymi, w tym 7 ocen z przedmiotów oraz z pilności i sprawowania również bardzo dobry. Opuścił 21 dni nauki.

1927/28: Nauka w klasie II. Nauczyciel i gospodarz klasy - Ludwik Krzyszkowski, **katecheta - ks. Jan Paweła**. Liczba uczniów w klasie 60. Na końcu roku wszystkie oceny bardzo dobre, opuścił 10 dni nauki.

1928/29: Nauka w klasie III. Gospodarz klasy - Feliks Sponder, nauczyciele: Zofia Bernhardtowa, Józef Gondek, Stefania Tylkowa, **katecheta - ks. Jan Paweła**. Uczniów w klasie III - 68.

✓ **13 IV 1929:** W domu w Rynku Nr 2 zmarła w wieku 45 lat - zaopatrzona Sakramentami Świętymi - Emilia z Kaczorowskich Wojtyłowa, matka Karola. Przyczyna zgonu: *Myocarditis et Nephritis* (zapalenie mięśnia sercowego i zapalenie nerek).

16 IV 1929: Pogrzeb Emilii Wojtyłowej. Ciało zmarłej zostało przewiezione do Krakowa i pochowane na cmentarzu wojskowym na Rakowicach.

*Nad Twoją białą mogiłą
kwitną białe życia kwiaty -
- o, ileż lat to już było
bez Ciebie - duchu skrzydlaty.*

Karol Wojtyła,

„Dawid - renesansowy psalterz”
(*Księga słowiańska*), 1939.

17 IV 1929: Zmarł Kazimierz Romański, długoletni nauczyciel szkoły męskiej i jej dyrektor od r. 1912. Do końca r. szk. 1928/29 szkołą kierował Józef Maszlanka, w r. 1929/30 - Józef Koman.

✓ **24-25 V 1929:** W piątek 24 maja i w sobotę 25 maja 1929 r., przed uroczystością Trójcy Przenajświętszej, **Karol Wojtyła przystąpił do I spowiedzi i Komunii świętej**. W tym tygodniu wypada doroczna uroczystość jaką jest przystąpienie dzieci do pierwszej spowiedzi

i Komunii św. Dla wyznaczonych dzieci do tego aktu będzie spowiedź w piątek o godz. 3^{ej}, a w sobotę o godz. 8^{ej} uroczysta I. Komunia św. Na tę uroczystość zapraszamy rodziców, krewnych dzieci i parafian i prosimy o modlitwę za tę dziatwę, by godnie i z jak najlepszym usposobieniem do Komunii przystąpiła (z ogłoszeń parafialnych w niedzielę Zesłania Ducha Świętego 19 V 1929 r., „Księga ogłoszeń Par. Ofiar. NMP 1928-1934”).

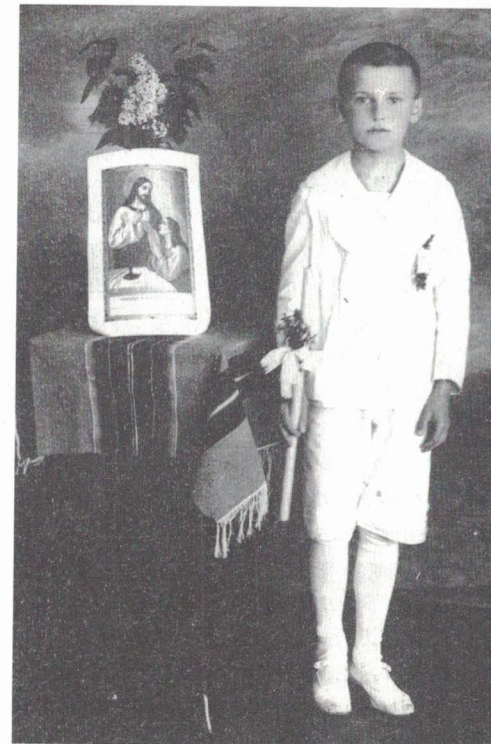
VI 1929: Karol Wojtyła ukończył kl. III szkoły powszechnej. Uzyskał wszystkie oceny bardzo dobre, opuścił 24 godziny lekcyjne.

1929/30: Nauka w klasie IV szkoły powszechnej. Gospodarz klasy - Marian Źmuda, nauczyciele: Zofia Bernhardtowa, Tadeusz Braś, Jan Skopiński, **katecheta - ks. Jan Paweła**. Uczniów w klasie 73. Na końcu roku wszystkie oceny bardzo dobre, opuścił 5 dni nauki.

✓ **26-27 VI 1930:** Karol Wojtyła zdał egzamin do Państwowego Gimnazjum im. Marcina Wadowity.

1930-1938: Lata nauki w neoklasycznym 8-letnim Państwowym Gimnazjum im. Marcina Wadowity przy ul. Mickiewicza. Dyrektorami szkoły byli: 1930/31 Henryk Gawor (1871-1948), 1931-1933 Franciszek Gwiżdż (1900-1980), 1933-1938 Jan Królikiewicz (1891-1970).

1930/31: Uczeń klasy I liczącej na początku roku 49 chłopców, na końcu - 46. Wychowawcy: Adam Romanowski (I półrocze), Tadeusz Hanusiak (II półrocze), **katecheta - ks. Kazimierz Figlewicz**. Na

Pierwsza Komunia św.

końcu roku wszystkie oceny bardzo dobre, liczba opuszczonych godzin 7.

1931/32: Uczeń klasy II liczącej na początku 49 chłopców, na końcu - 45. Wychowawca - Ludwik Jach, **katecheta - ks. dr Edward Zacher**. *I. Lekcja pokazowa odbyła się w klasie II o Pułaskim w Ameryce. Po powtórzeniu materiału z poprzedniej lekcji uczeń Wojtyła Karol zreferował krótko wyjątek z wypisów historycznych Geberta i Gebertowej pt. "Pułaski w Ameryce" (Spr. dyr. 1931/32, s. 30). Kl. II. Utworzenie sołtystwa i wybory do zarządu odbyły się zaraz na początku roku szkolnego. Skład zarządu sołtystwa: sołtys; Karol Wojtyła, pisarz: Piotrowski Włodzimierz, gospodarz: Zięba Tadeusz (Spr. dyr. 1931/32, s. 35). Lektury i referaty historyczne. Kl. II. Z wypisów historycznych itp. Gielas Michał, Kęsek Wiktor, Latko Tadeusz, Pawelski Aleksander, Wawrykiewicz Marian, Wojtyła Karol [...]. Wojtyła Karol: Pułaski, Młodość Dąbrowskiego. Mapkę bitwy grochowskiej narysował Wojtyła Karol (Spr. dyr. 1931/32, s. 43).*

[...] kilku uczniów ma wkłady w Kasie Komunalnej w Wadowicach i w P. K. O., najwięcej Wojtyła Karol z kl. II (226.35 Zł P. K. O.) (Spr. dyr. 1931/32, s. 5). W 1931 r. dokonano wyboru nowego Komitetu (Rodzicielskiego; przypis autora), w skład którego weszli jako: [...] Członkowie: [...] por. Wojtyła (Spr. dyr. 1931/32, s. 62).

VI 1932: Karol Wojtyła kończy klasę II z wszystkimi ocenami bardzo dobrymi. W ciągu roku opuścił 15 godzin.

1932/33: Uczeń klasy III liczącej na początku 49 chłopców, na końcu 43. Wychowawca - dr Sabina Rottenberg, **katecheta - ks. dr Edward Zacher**. *Z początkiem roku szkolnego ukonstytuowała się gmina klasowa z Wojtyłą, jako sołtysem na czele (Spr. dyr. 1932/33, s. 33). Celem urzędzenia wieczornicy abstynenckiej i uroczystości złożenia przyrzeczenia zwołano Komitet, który ułożył program uroczystości i wieczornicy. Uroczystość odbyła się 18 lutego, a w jej programie były m. in. [...] 3) Deklamacje Wojtyły z kl. III (Spr. dyr. 1932/33, s. 49).*

5 XII 1932: Zmarł 26-letni brat Karola - Edmund Wojtyła (1906-1932), doktor wszech nauk lekarskich, sekundariusz Szpitala Miejskiego w Bielsku.

31 V 1933: Generał OO. Jezuitów Włodzimierz Dionizy Ledóchowski (1866-1942) pismem datowanym w Rzymie 31 V 1933 r. za-

twierdził akt erekcyjny powołania Sodalicji Mariańskiej w Gimnazjum im. Marcina Wadowity. Odtąd członkowie Sodalicji mogli korzystać z wszelkich przywilejów i odpustów przysługujących temu stowarzyszeniu („Złota Księga Sodalicji”, Arch. Par. Ofiar. NMP, Dz. VII, t. V).

VI 1933: Karol Wojtyła uzyskał na końcu klasy III wszystkie oceny bardzo dobre. Przy ocenie z języka polskiego prof. Bronisław Babiński dopisał w katalogu: *Ze szczególnym zamiłowaniem*. Liczba opuszczonych lekcji 81.

1933/34: Uczeń klasy IV liczącej na początku 50 chłopców, na końcu 40. Wychowawca - Jan Klimczyk, **katecheta - ks. dr Edward Zacher**. *Na zebraniach członkowie (Ligi Obrony Przeciwołotniczej i Przeciwigazowej; przypis autora) przechodzą kurs drużyn ratowniczych [...]. Ćwiczenia prowadził Drozdowski Bolesław z kl. VIIa. Ćwiczenia te poprzedzały słowne pogadanki uświadamiające. I tak wygłoszono: [...] Obrona przeciwgazowa miast (ciąg dalszy) Wojtyła K. dn. 12/III 34. Wspólne akcje: [...] W tygodniu LOPP od 3 - 10 VI 34 urządziło Koło poranek z następującym programem: 1) Wiązanka pieśni (orkiestra gimn.), 2) Referat propagandowy (Balon Wł.), 3) Chór gimn., 4) Deklamacja (Wojtyła K.), 5) Pokaz walki chemicznej na dziedzińcu gimn. (Spr. dyr. 1933/34, s. 18).*

W ogródku Szpitala w Bielsku

*J. Käthe J. Berta J. Pfefferkorn
Ja*

Karol Wojtyła w szpitalu w Bielsku, podpis na odwrocie fotografii wykonany Jego ręką

VI 1934: Karol Wojtyła kończy klasę IV z wszystkimi ocenami bardzo dobrymi. Przy ocenie z religii ks. dr Edward Zacher dopisał w katalogu: ***Ze szczególnym zaimowaniem***. Liczba godzin opuszczonych 26.

1934/35: Uczeń klasy Va liczącej na początku 29 chłopców, na końcu 28. Dawną klasę IV podzielona na dwa oddziały. Wychowawca kl. Va - Bronisław Babiński, **katecheta - ks. dr Edward Zacher**. *Zbiórkę na Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą zainauguruje się odczytem, jaki dla młodzieży wygłosi uczeń klasy V, Wojtyła* (Prot. Rady Pedag. 1934-1939, s. 36) *Dnia 18. II. wygłosił do uczniów całego Zakładu Wojtyła, uczeń klasy Va odczyt o szkolnictwie polskim zagranicą* (Spr. dyr. 1934/35, s. 45). *Na uroczystość żałobną w dniu pogrzebu Józefa Piłsudskiego do deklamacji przygotowuje ucznia kl. V Wojtyłę prof. Babiński* (Prot. Rady Pedag. 1934- 1939, s. 78). *Akcja zespołu strażowego* (organizacji uczniowskiej pod nazwą Straż Przednia; przypis autora) *na terenie Zakładu. [...] Zespół strażowy organizuje również poranek 3-majowy, na którym przemawiał ob. Wojtyła* (ojciec Karola) (Spr. dyr. 1934/35, s. 17).

VI 1935: Karol Wojtyła kończy klasę V z wszystkimi ocenami bardzo dobrymi. W ciągu roku opuścił 1 lekcję.

1935/36: Uczeń klasy VIa liczącej na początku 25 chłopców, na końcu 24. Wychowawca - Zbigniew Czaderski, **katecheta - ks. dr Edward Zacher**.

9 XI 1935: *Dnia 9. XI. 1935 r. Kółko dramatyczne naszego Zakładu wspólnie z Gimn. Żeń. im. M. Mościckiej wystawiło dramat Sofoklesa p. t. "Antygona". W rolach gł. wystąpili: Kol. Królikiewiczówna Halina z kl. VI-tej (Antygona), Żakówna z kl. VI-tej (Ismena), Kulesza z kl. VIII-ej (Kreon), Wojtyła kl. VI a (Hajmon). Przedstawienie, które odbyło się dla szkół średnich przed południem, poprzedziło słowo wstępne p. Dyrektora Jana Królikiewicza, oraz deklamacje kol. Wojtyły. Przedstawienie powtórzone tego samego dnia wieczorem dla szerokiej publiczności* (Spr. dyr. 1935/36, s. 45).

14 XII 1935: W „Złotej Kaplicy” (kaplicy Matki Bożej Nieustającej Pomocy) kościoła parafialnego w Wadowicach odbyło się **uroczyste przyjęcie do Sodalicji Mariańskiej** nowych członków. Wśród 10 sodalisów był **Karol Wojtyła**, uczeń klasy VIa. („Złota Księga Sodalii”

cji”, Arch. Par. Ofiar. NMP, Dz. VII, t. V). Wkrótce Karol Wojtyła został wybrany sekretarzem Sodalicji (prezesem był Adolf Stawowczyk z kl. VIII). W r. 1935/36 Sodalicja liczyła 62 członków, należał więc do niej co piąty uczeń gimnazjum.

29 II 1936: *Dnia 29. II. 1936 r. Kółko Dramatyczne naszego Zakładu wspólnie z Gimn. Ż. wystawiło w sali "Sokoła" komedię A. Fredry pt. "Śluby panieńskie". Sztuka wypadła b. dobrze. W rolach głównych wystąpili: Kol. Halina Królikiewiczówna z kl. VI (Aniela), kol. Beerówna z kl. VIII (Klara), kol. Pomezanski z kl. VII (Albin) i kol. Wojtyła z kl. VI (Gustaw)* (Spr. dyr. 1935/36, s. 47). Tę sztukę wystawiono jeszcze 1 marca w Wadowicach i 8 marca w Andrychowie. Bardzo pochlebnie pisał o niej ukazujący się w Bielsku "Głos Młodych" (Nr 4 z marca 1936 r.): *Komedia udała się zupełnie. Gustaw (kol. Wojtyła) i Aniela (kol. Królikiewiczówna), grali jak istotnie zakonchani. Radost (kol. Kulesza) zagrał swą rolę bezradnego stryjaszka wyśmienicie, Albin (kol. Pomezanski) wzbudził swą komiczną grą huragany śmiechu. Pozostałe role również bez zarzutu. Dekoracja miła. W przerwach międzyaktowych grała orkiestra symfoniczna uczniów Gimnazjum męskiego.*

26 IV 1936: Karol Wojtyła został **wybrany prezesem Sodalicji Mariańskiej** Uczniów Gimnazjum im. Marcina Wadowity.

VI 1936: Kończy klasę VI z wszystkimi ocenami bardzo dobrymi. W I półroczu opuścił 4 godziny, w II - 3 dni.

1936/37: Uczeń klasy VII liczącej na początku roku szkolnego 49 chłopców, na końcu 47. Klasy VIa i VIb zostały z powrotem połączone. Wychowawcy klasy: w I półroczu - Jan Klimczyk, w II - Mirosław Moroz, **katecheta - ks. dr Edward Zacher**.

14 V 1937: Kółko dramatyczne Gimnazjum Marcina Wadowity i Gimnazjum Żeńskiego wystawiło "Balladyne" Juliusza Słowackiego, w której główne role kreowali: Halina Królikiewiczówna (Balladyna), Karol Wojtyła (Kirkor), Zbigniew Siłkowski (Kandlerz).

3 V 1937: Na akademii w 146. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja kółko dramatyczne wystawiło "Kordiana" Juliusza Słowackiego. W tym przedstawieniu udział Karola Wojtyły był podwójny. Opracował go scenicznie i zagrał rolę tytułową. Cara Mikołaja I grał Zbigniew Siłkowski, starego sługę - Franciszek Zadora.

18 V 1937: W dniu 17. urodzin Karol Wojtyła został **ponownie wybrany prezesem Sodalicji Mariańskiej**. Pełnił tę funkcję do 20 III 1938 r. („Złota Księga Sodalicji”). W r. szk. 1937/38 do Sodalicji należało 97 członków, co stanowiło 26 % ogółu uczniów gimnazjum.

VI 1937: Kończy klasę VII z wszystkimi ocenami bardzo dobrymi. Opuścił 10 godzin. W I półroczu zapłacił 50 zł chesnego, w II - 70 zł (pełna stawka wynosiła 220 zł rocznie),

Lato 1937: Karol Wojtyła uczestniczył w wakacyjnym obozie przysposobienia wojskowego w Hermanicach koło Ustronia. Ukończył II stopień p. w. z wynikiem dobrym.

1937/38: Uczeń klasy VIII (maturalnej), liczącej od początku roku do końca 40 uczniów. Wychowawca - Mirosław Moroz, **katecheta - ks. dr Edward Zacher**. Czesne w I półroczu - 70 zł, w II półroczu - 50 zł.

1 II 1938: W dniu 1 lutego 1938 r. z okazji imienin Pana Prezydenta R. P. wzięła młodzież udział w nabożeństwie w kościele parafialnym. Po nabożeństwie udała się do Sokoła na uroczystą akademię, na program której złożyły się występy orkiestry naszego Zakładu, przemówienie Tatara, ucznia kl. IV oraz przedstawienie pt. „Zygmunt Au-

Rocznik 1938 z Karolem Wojtyłą (pierwszy z lewej wśród stojących)

gust” Stanisława Wyspiańskiego. W rolach głównych wystąpili: Wojtyła z kl. VIII jako August i Żakówna z kl. VIII jako Barbara (Spr. dyr. 1937/38, s. 52). Ten spektakl powtórzono 2 lutego, a Karol Wojtyła - oprócz roli tytułowej - był autorem inscenizacji i współreżyserem (z Kazimierzem Forysiem).

17 II 1938: W dniu 17. II. 1938 r. L. M. K. (Liga Morska i Kolonialna; przypis autora) urządziła poranek z okazji zaślubin Polski z morzem. Na program złożyło się przemówienie Wojtyły z kl. VIII, deklamacja chóralna oraz orkiestra gimnazjalna (Spr. dyr. 1937/38, s. 52).

12 IV 1938: Klasa VIII (ostatnia w dziejach gimnazjum) zakończyła naukę. W I półroczu Karol Wojtyła uzyskał 9 ocen bardzo dobrych i dwie dobre (z historii i fizyki z chemią), na końcu roku wszystkie oceny bardzo dobre.

25 IV 1938: Początek pisemnych egzaminów dojrzałości.

3-6 V 1938: Wizytacja kanoniczna Parafii Ofiarowania NMP metropolity krakowskiego księcia Adama Stefana Sapiehy.

3 V 1938: Karol Wojtyła przyjął z rąk ks. metropolity A. S. Sapiehy **sakrament bierzmowania** i otrzymał imię Hubert. Jego świadkiem bierzmowania był Józef Siłkowski, ojciec kolegi gimnazjalnego Zbigniewa Siłkowskiego.

6 V 1938: W dniu 6. V. odwiedził nasz Zakład Ks. Metropolita. Podczas przyjęcia wygłosił mowę powitalną prof. Szeliski, a następnie Wojtyła z kl. VIII (Spr. dyr. 1937/38, s. 53).

11-16 V 1938: Ustny egzamin dojrzałości, ostatni według formuły 8-letniego gimnazjum. Przystąpiło do niego 40 abiturientów z klasy VIII i 2 eksternistów. Egzamin wypadł pomyślnie (*Kronika Zakładu*, Spr. dyr. 1937/38, s. 53).

14 V 1938, sobota: Karol Wojtyła **złożył ustny egzamin dojrzałości**, uzyskując następujące oceny: z religii (u ks. dra Edwarda Zachera) - bardzo dobry, z języka polskiego (u mgra Kazimierza Forysia) - bardzo dobry, z języka łacińskiego (u prof. Zbigniewa Czaderskiego) - bardzo dobry, z języka greckiego (u prof. Tadeusza Szeliskiego) - bardzo dobry, z języka niemieckiego (u prof. Józefa Titza) - bardzo dobry.

27 V 1938: W dniu 27 V żegnał Zakład maturzystów. Przemówił do nich p. Dyrektor, dziękując im za przykładową i wzorową ośmioletnią

pracę. Życzył im, by godnie zamknęli łańcuch przedstawicieli 8-letniego gimnazjum. W imieniu maturzystów przemówił Wojtyła. W serdecznych słowach podziękował Gronu profesorskiemu za pracę nad ich młodymi umysłami i zapewnił, że udzielonymi im wskazówkami zawsze się będą kierować (Spr. 1937/38, s. 54). To pożegnanie miało wyjątkowy charakter. Karol Wojtyła żegnał nie tylko szkołę, profesorów i kolegów, ale również 8-letnie gimnazjum klasyczne, które przetrwało 72 lata. Kończył się pewien rozdział w historii szkoły. W następnym roku zdawali już maturę absolwenci 4-letniego gimnazjum i 2-letniego liceum. Zbliżała się również straszna wojna.

1938: Karol Wojtyła przenosi się wraz z ojcem do Krakowa.

1938-1946: Studia polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim, przerwane przez wybuch wojny, śmierć ojca w dniu 18 II 1941 r., praca w krakowskim *Solwayu* i w kamieniołomach na Zakrzówku, działalność w tajnym Teatrze Rapsodycznym, **studia w tajnym seminarium duchownym.**

27 X 1946: Dzielimy się z Wami miłą wiadomością - mianowicie urodzony w Wadowicach i tutaj uczęszczający do gimnazjum - i służący nieraz do Mszy św. alumn krakowskiego seminarium Karol Wojtyła, który otrzymał 13. b. m. święcenia subdyakonu a w niedzielę 20^{go} dyakonu, ma 1^{ego} listopada w kaplicy J. Eminencji Księcia Kardynała naszego **otrzymać święcenia kapłańskie.** Polecamy go w tej chwili modlitwom naszym, by łaskę swą obficie zlał na jego duszę Duch św. O ile nie stanie nic na przeszkodzie będzie miał tu w kościele uroczystą Prymicyjną Mszę św. O ile to nastąpi i kiedy ją odprawi poda się do wiadomości (ogłoszenie parafialne w XX niedzielę po Zesłaniu Ducha Świętego r. 1946, „Księga ogłoszeń Par. Ofiar. NMP 1942-1948”).

1 XI 1946: Święcenia kapłańskie z rąk ks. kardynała Adama Stefana Sapiehy.

10 XI 1946: Prymicyjna Msza św. w kościele Ofiarowania NMP w Wadowicach. Zapowiedziana uroczysta Msza św. prymicyjna wyświęconego w uroczystość Wszystkich Świętych na kapłana ks. Karola Wojtyły odbędzie się, o ile Pan Bóg dozwoli, w tutejszym kościele w przyszłą niedzielę. Wprowadzenie uroczyste Prymicjanta

Pierwszy zjazd rocznika 1938 w Wadowicach - w 10-lecie matury

nastąpi o godz. 10 1/2. Wszystkie Bractwa - Stowarzyszenia niech wezmą udział ze sztandarami i feretronami. Po wprowadzeniu i odśpiewaniu hymnu *Veni Creator* będzie Msza św. z kazaniem, a po niej błogosławieństwo Najświętszym Sakramentem, po czym nowowyswięcony kapłan będzie błogosławił. Weźmijmy liczny udział w tej rzadkiej uroczystości (tamże, ogłoszenie w XXI niedzielę po Zesłaniu Ducha Świętego, 3 XI 1946 r.).